Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Postbus 2758
1000 CT Amsterdam
amsterdam.nl/TAC

Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC)

Retouradres: Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

B&W - voor deze de directie Ruimte en Duurzaamheid
t.a.v. mevrouw J. De Graaf
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Datum	24 december 2024
Behandeld door	Secretariaat TAC
Telefoon	06 23457013 / 06 53878566
	secretariaatTAC@amsterdam.nl
Onderwerp	TAC advies Nieuwe A2 Entree - SP en Investeringsnota

Beste mevrouw De Graaf,

Op 16 oktober 2024 heeft u de TAC om advies gevraagd in het kader van het stedenbouwkundig plan en de Investeringsnota Nieuwe A2 Entree.

Aangezien het hier gaat om een planproduct dat de Hoofdgroenstructuur raakt, is een advies van de Technische Advies Commissie (TAC) vereist. Dit advies vormt een noodzakelijk onderdeel van de toetsing aan de uitgangspunten van de Structuurvisie van B&W. De TAC is gehouden haar adviezen te baseren op de richtlijnen die zijn vastgelegd in het instrumentarium voor de Hoofdgroenstructuur van de 'Structuurvisie Amsterdam 2040 – Economisch sterk en duurzaam' (2011), totdat er nieuw Hoofdgroenstructuur beleid is vastgesteld.

In een eerder stadium heeft de TAC ge(pre)adviseerd over de herinrichting van de Jan Vroegopsingel/ Oudekerkerdijk (12 november 2015, 23 juni 2016) en het voorontwerp bestemmingsplan Groene Staart (26 mei 2011).

Beleidskader

Het plangebied valt volgens de Structuurvisie Amsterdam 2040 onder de groentypes 'volkstuinpark/schoolwerktuin' en 'corridor'. Bij de toetsing op inpasbaarheid worden de volgende voor deze groentypen geldende richtlijnen gehanteerd:

Volkstuinpark/schoolwerktuin	
Gebruik, gewenste beleving	Onderscheid wordt gemaakt tussen volkstuinparken in de stadsrand en verder weg gelegen tuinparken. In deze laatste vindt relatief meer verblijfsrecreatie plaats. Volkstuinen zijn bedoeld voor dag- of verblijfsrecreatie, met onderhoud van sier- en groentetuinen als dagelijkse bezigheid. Voor de belevingskwaliteit zijn belangrijk: een gevoel van afstand tot de stad, de verzorgdheid en aantrekkelijkheid van het complex (waarbij onderhoud een doorslaggevende rol speelt) en de sociale samenhang binnen het park. Het volkstuinpark moet mede een publieksfunctie vervullen, bijvoorbeeld door middel van een voorlichtingscentrum of kleine markt in de entreezone. Indien deel uitmakend van een recreatief of ecologisch netwerk, moet het park ook een groene wandel- of fietsroute of ecologische verbindingszone bezitten. Bebouwing en verharding moeten ondergeschikt blijven aan de groenfunctie. Schoolwerktuinen zijn specifiek bestemd om schoolkinderen groente, fruit en bloemen te laten kweken. Schoolwerktuinen hebben een educatieve ruimte nodig en een beheergebouw. De publieksfunctie is beperkt.
Gewenste zonering	Entreezone met verenigings- en publieksvoorzieningen. Tuinparken, gescheiden door hagen, windsingels en dergelijke. Bij volkstuinparken: doorgaande routes, ingericht als recreatieve wandel- en fietsroute. Buitensingel en ringsloot, natuurvriendelijk ingericht en beheerd.
Type beheer	Intensief. Natuurlijke delen extensief.
Ontsluiting	Maximaal.
Bezoekersdruk	gemiddeld (volkstuinparken), laag (schoolwerktuinen).
Voorbeelden	Sloterdijkermeer/Ons Genoegen, Amstelglorie, Ons Buiten, Klein Danzig, schoolwerktuinen Baanakkerspark.
Beleidsintentie	Volkstuinparken dienen een openbaar karakter te krijgen. Stimuleren van culturele voorzieningen die passen bij het gebied (bijvoorbeeld beeldentuin). Schoolwerktuinen dienen primair het onderwijs. Voor elk park is een beheerplan nodig voor het gemeenschappelijke groen volgens Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren. Alleen op de verblijfsrecreatieve tuinparken is het toegestaan gedurende april t/m september te overnachten. Kleinschalige evenementen (bijvoorbeeld informatiemarkt, culturele voorstellingen).
Inpasbare voorzieningen	Bebouwing en verharding, ondergeschikt aan de groenfunctie. Kleinschalige voorzieningen voor tuinverenigingen. Volkstuinparken: Voorzieningen die het medegebruik stimuleren, zoals wandelpaden, kleinschalige horeca, kinderspeelplaats, sportveldjes, kunstobjecten. Voorzieningen gericht op natuureducatie.

Corridor	
Gebruik, gewenste beleving	Verplaatsing wandelend of per fiets via een bij voorkeur natuurlijk ingerichte groene parkstrook. Tevens ecologische verbindingszone. Meer dan bij groene routes heeft de groene corridor ook het karakter van een park- of natuurstrook.
Gewenste zonering	Combinatie van groene route en ecologische verbindingszone.
Type beheer	Groene route intermediair, ecologische verbindingszone extensief.
Ontsluiting	Ecologische verbindingszone niet of zeer beperkt ontsloten. Groene route is optimaal ontsloten.
Bezoekersdruk	Niet of zeer beperkt (ecologische verbindingszone) Hoog (op de begeleidende wandel- en fietspaden).
Voorbeelden	Oeverzone Ringvaart Haarlemmermeerpolder (Groene AS), westoever Zeeburgereiland + aangrenzend deel Diemerzeedijk, Ringvaartoever bij Flevopark, strook langs Noordhollandsch kanaal.
Beleidsintentie	De ecologische verbindingszone wordt optimaal ingericht voor de betreffende doelsoorten, is niet of nauwelijks toegankelijk, maar wel goed zichtbaar. De groene route is aantrekkelijk voor wandelaars en fietsers, geeft een goed zicht op de ecologische verbindingszone.
Inpasbare voorzieningen	Ecologische zone: Geen. Groene route: kleinschalige recreatieve en op de natuur gerichte elementen: picknicktafel, bankje, informatiebord, uitkijkplatform, vogelkijkscherm. De corridors mogen niet (verder) worden doorsneden met infrastructuur of anderszins hun kwaliteit als groene route annex ecologische verbindingszone verliezen. Als er privétuinen binnen de corridors vallen dan mogen deze niet worden verhard.

Plan

Voor liggen het stedenbouwkundig plan en de Investeringsnota met daarin de gebieds-ontwikkeling rondom de Nieuwe A2 Entrée, gelegen tussen de Utrechtsebrug en de Knooppunt Amstel. Voor de realisatie van de Nieuwe A2 Entree wordt eerst de A2 tussen knooppunt Amstel en de Utrechtsebrug afgewaardeerd van een snelweg naar een stadslaan. De Nieuwe A2 Entree wordt samen met de stadslaan groen ingericht. Daarnaast is het de bedoeling om via een herinrichting het groen in de kop van de Amstelscheg te verbeteren. Hiervoor worden de gebruiksfunctie van de Amstelscheg versterkt en verbindingen naar de Amstelscheg vergroot. Door verwijdering van de dubbele weginfrastructuur ontstaat er ook ruimte voor een nieuwe gebiedsontwikkeling van circa 1000 woningen, kantoren en maatschappelijke voorzieningen. De ontwikkelingen vinden grotendeels buiten de begrenzing van de Hoofdgroenstructuur plaats. Ter hoogte van de tunnel en Hoofdgroenstructuur corridor langs de Amstel, kan de autoweg hierdoor versmald worden tot een fietspad waar auto's te gast zijn. Bestemmingsverkeer voor de nieuwe woonwijk wordt via een andere route geleid. Hierdoor ontstaat ter hoogte van het huidige fietspad ruimte om een wandelpad met aan weerszijde groene bermen aan te leggen.

Om het gebruik van deze gebieden te bevorderen voorziet het stedenbouwkundig plan meer specifiek in toevoeging van enkele (recreatieve) voorzieningen. Een aantal hiervan raken de Hoofdgroenstructuur. Het gaat om:

- De aanleg van een aantrekkelijke en veilige wandel- en fietsroutes richting de Amstelscheg;
- De aanleg van paden in de kop van de scheg;
- Het verleggen van de afslag Utrechtse brug naar de Jan Vroegopsingel en het creëren van ruimte voor extra sport en spel mogelijkheden;
- Het aanleggen van een wandelpad rondom het tuinpark;
- Het creëren van sport- en spelmogelijkheden in de kop van de scheg;
- Het opwaarderen van de picknickplek in het oeverbos;
- Het toegankelijk maken van het tuinpark Amstelglorie door het maken van een toegang aan de oostwest zijde in afstemming met het tuinpark;
- De aanleg van faunapassages.

De eerste inschatting is dat er met het totale plan een bomenkap van 400 bomen gemoeid is. Deze zullen waar mogelijk met grote exemplaren gecompenseerd worden in de deelgebieden waar ze noodzakelijk zijn om te kappen. Zo wordt de stadslaan van een bomenlaan voorzien.

Voor het verleggen van de afslag Utrechtsebrug naar de Jan Vroegopsingel zijn de volgende drie varianten onderzocht, welke alledrie de Hoofdgroenstructuur raken:

- Aansluiting op de locatie van de huidige weg;
- Aansluiting inkorten en directer aansluiten op de Jan Vroegopsingel;
- Directer aansluiten op de Jan Vroegopsingel zonder bomen te kappen.

Advies

Op grond van de door u verstrekte informatie *(Advies TAC (27 november 2024), TAC formulier (27 november 2024), Investeringsnota NA2E (1 oktober 2024) NAE2 SP Plankaart & Hoofdgroenstructuur (27 november 2024), Juridische procedurekaarten – HGS grenzen (25 november 2024), Quickscan ecologie (18 september 2024))* constateert de TAC dat dit stedenbouwkundig plan en investeringsnota onder voorwaarde inpasbaar zijn in de Hoofdgroenstructuur. Deze voorwaarde houdt in dat er een overtuigend openbare ruimte ontwerp voor de corridorzone wordt overlegd met de TAC, op het moment dat hiervan uitwerking plaatsvindt. Het ontwerp moet een

kwaliteitsimpuls voor de ecologische corridor betekenen en garanderen dat deze haar openbare karakter ten opzichte van de woonboten in de Amstel behoudt.

Algemeen
Het projectgebied heeft een unieke landschappelijke ligging tussen de Duivendrechtsevaart, de Amstel en aan de Amstelscheg. Het landschap van deze top van de Amstelscheg bestaat ter hoogte van het projectgebied uit verschillende Hoofdgroenstructuurdelen met elk unieke ruimtelijke, groene, cultuurhistorische en ecologische kwaliteiten. In het gebied vormt de A2 een krachtige scheidingslijn met het cultuurlandschap van de Amstelscheg. Prijzenswaardig is het gegeven dat voorliggend ontwerp – net als destijds - beschouwd is vanuit het grotere schaalniveau van de verschillende groene elementen: het oeverbos, volkstuinpark Amstelglorie, populierenbos in de oksels van de A2, Overamstel park en aan de overzijde van de Amstel het Martin Luther Kingpark, Amstelpark en begraafplaats Zorgvlied. De destijds landschappelijke inbedding van de A2 door de bosbeplanting aan weerszijden van de aanlanding van de brug, blijft in voorliggend ontwerp grotendeels behouden en wordt versterkt via vergroening en recreatieve mogelijkheden.

De gebiedsontwikkeling raakt de Hoofdgroenstructuur op twee manieren: er is sprake van (recreatieve) activiteiten in en in de nabijheid van de Hoofdgroenstructuur en er wordt mogelijk een weg verlegd waarvan de variantkeuze bepalend is voor de vraag in hoeverre de Hoofdgroenstructuur hierbij geraakt wordt. In dit vroege stadium van het planproces is echter nog niet inzichtelijk welke onderdelen in strijd zijn met het Omgevingsplan/Bestemmingsplan 'Zone A2/ Joan Muyskenweg (17 november 2013). Los van het feit dat de TAC dit bestemmingsplan destijds niet voor advies voorgelegd heeft gekregen, betekent dit dat ze nu nog niet een harde ja of nee op de recreatieve voorstellen kan geven. Wel geven we in algemene zin aan of we deze als wenselijk/inpasbaar beschouwen vanuit het daar geldende Hoofdgroenstructuur groentype. In het verdere proces zal de TAC op basis van meer gedetailleerde uitwerkingsvoorstellen pas een daadwerkelijke toets op inpasbaarheid van eventuele vergunningsplichtige onderdelen kunnen uitvoeren. Een Omgevingsplan toets van de inrichtingsonderdelen dient hierbij uitgangspunt te zijn.

Recreatieve voorzieningen
De TAC ziet de meerwaarde om recreatieve gebruiksmogelijkheden toe te voegen aan de kop van de scheg. Dit sluit aan bij de beleidsdoelen van de Hoofdgroenstructuur hier ter plaatse. De voorgestelde investeringen in verbetering van de ecologische en recreatieve betekenis van de groene verbinding, zijn een mooi voorbeeld van versterking van de Hoofdgroenstructuur vanuit een gebiedsontwikkeling en bijbehorende infrastructurele ingreep. In dit geval door te investeren in een mix van verbetering van zowel de recreatieve als de ecologische kwaliteiten. Tegelijkertijd bevestigt de wijze waarop de groenvoorstellen integraal onderdeel uitmaken van voorliggende planproducten, de kracht van het instrumentarium van de Hoofdgroenstructuur, de ecologische structuur en de referentienorm groen.
De aanleg van extra paden maakt zowel de Hoofdgroenstructuur ter plaatse als de Amstelscheg beter toegankelijk. Het toevoegen van een entree aan de oostwest zijde van het volkstuinpark juichen we toe, mits er aan de voorkant goede afspraken met de volkstuinders gemaakt worden over de wederzijdse verantwoordelijkheden in deze, de openingstijden en de te garanderen sociale veiligheid. Ook sport- en spelaanleidingen in de groene verbinding kunnen hier van toegevoegde waarde zijn, enigszins afhankelijk van de schaal en materialen waarin ze worden uitgevoerd. Specifieke aandacht vragen we daarbij voor de voorziene sportaanleidingen binnen het groentype corridor van de Hoofdgroenstructuur (zoals het oeverpark, maar ook in het monumentale populierenbos in de oksels van de A2), waar sprake is van een kwetsbaar evenwicht tussen het gebruik door mens en dier. Hier is een inzet op extensieve natuurgerichte recreatie en sportaanleidingen wenselijk.

Wat de TAC betreft dient de focus bij de groenopgave te liggen op de versterking van de ecologische corridor van de Hoofdgroenstructuur: onder de brug door van de Joan Muyskenweg naar de Jan Vroegopsingel. De huidige vrijwel geheel verharde situatie - met slechts een heel smal groenrandje op de schuine kade langs een tegelpad breed wandelpad - schreeuwt om een kwaliteitsimpuls. Het voorgestelde dwarsprofiel - waarbij de auto ruimte maakt voor wandelaar,

fiets en groene berm aan weerszijde – juicht de TAC van harte toe. De corridor wordt zowel verbreed als kwalitatief verbeterd, doordat er veel verharding verdwijnt. Wel vraagt de TAC specifieke aandacht bij de verdere uitwerking van het ontwerp voor het aanbrengen van een duidelijke scheiding tussen het ecologische en recreatieve karakter van de verbindingsroute, zodat beide goed kunnen (blijven) functioneren. Wellicht biedt de onderkant van de brug zelf ook nog natuurversterkende kansen. Verder dient voorkomen te worden dat de verbreding van de groene berm uitnodigt tot 'landje pik' door de menselijke waterbewoners. Of te wel: tuinuitbreiding dient zowel vanuit ontwerp als Omgevingsplan te worden uitgesloten. Om dit te bestendigen verbindt de TAC dit als voorwaarde aan een positief advies.

Wegvarianten aansluiting stadslaan op de Jan Vroegopsingel
Van de drie gepresenteerde varianten heeft de TAC een voorkeur voor variant 1, vanuit het gegeven dat deze de Hoofdgroenstructuur in vergelijking tot de bestaande situatie het minste raakt. Doch, een keuze voor een van de andere twee varianten acht ze ook voorstelbaar, gezien de geringere versnippering van en bomenkap binnen de groene ruimten en verkeerstechnische voordelen (ruimere draaicirkel van botenaanhangers) die deze bieden.

Hoewel de wenselijkheid en de mogelijkheid om de begrenzing van de Hoofdgroenstructuur aan te passen formeel geen bevoegdheid van de TAC is, geeft de TAC als suggestie mee om de mogelijkheden te onderzoeken om deze groene oksels te zijner tijd aan de Hoofdgroenstructuur toe te voegen. Om zo de groene verbinding langs de Amstel hier robuuster te maken en ook om de 'top' van deze groene scheg voldoende body te geven om de toekomst in te gaan.

Graag wordt de TAC binnen een termijn van 3 maanden geïnformeerd hoe u omgaat met de gestelde voorwaarde aan een positief advies om een overtuigend openbare ruimte ontwerp voor de corridor zone te overleggen, op het moment dat hiervan uitwerking plaatsvindt. Het ontwerp moet een kwaliteitsimpuls voor de ecologische corridor betekenen en garanderen dat deze haar openbare karakter ten opzichte van de woonboten behoudt.

Hoogachtend,

Dr. M.C. van Schendelen

Voorzitter
Technische Adviescommissie
Hoofdgroenstructuur